NORAKSTS
Lieta Nr.A42488606
Nr.A0870-08/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 4.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Ābele,

piedaloties pieteicējam *A.S.*, pieteicēja pārstāvim *N.Š.* un atbildētāju pārstāvošās iestādes – Sokolku pagasta padomes – pilnvarotajai pārstāvei Lūcijai Veselovai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *A.S.* pieteikuma par Sokolku pagasta padomes 2006.gada 14.jūnija lēmuma (protokola izraksts Nr.6, 7.52.punkts) atzīšanu par prettiesisku, pienākuma uzlikšanu piešķirt brīvo, valstij piekrītošo zemi, un morālā kaitējuma Ls 1000 un materiālo zaudējumu Ls 6000 atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Sokolku pagasta padomes (turpmāk – Padome) 2006.gada 14.jūnija (protokola izraksts Nr.6, 7.52.punkts) (turpmāk – Lēmums) nolemts atteikt *A.S.* piešķirt zemi Sokolku pagastā, jo visi zemes gabali jau ir piešķirti lietošanā citām personām un tiek aktualizēti.

[2] 2006.gada 4.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *A.S.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikums par pienākuma uzlikšanu piešķirt brīvo, valstij piekrītošo zemi un materiālo un morālo kaitējumu Ls 1000 atlīdzināšanu. Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi.

[2.1] 2006.gada l.jūnijā pieteicējs nosūtīja pieprasījumu par zemes piešķiršanu lietošanā, ar kuru pieteicās uz brīvajām, valstij piekrītošajām zemēm, kas atrodas Padomes administratīvajā teritorijā.

[2.2] Uz 2006.gada l.jūniju pagasta administratīvajā teritorijā bija pieejama četrdesmit viena zemes vienība.

[2.3] 2006.gada 11.jūlijā pieteicējs nosūtīja Padomei vēstuli, kurā, pauda šaubas par Lazdukalna pagasta padomes 2006.gada 16.jūnija sēdē Nr.6 pieņemtā lēmuma punkta 7.52. spēkā esamību, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) normām. Padome joprojām nav atbildējusi

[2.4] Lēmumā ir pārkāpts APL 67.pants un 74.panta pirmā daļa.

[2.5] Padomes rīcība pieteicējam radījusi morālus un materiālus zaudējumus, jo liegusi izmantot ar likumu piešķirtās tiesības - iegūt zemes lietošanas tiesības ar tiesībām piešķirto zemi izpirkt.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde – Sokolku pagasta padome - rakstveida paskaidrojumā tiesai prasību neatzīst un norāda šādus apsvērumus.

[3.1] Ar 2006.gada 24.augusta lēmuma 1.punktu (protokols Nr.8, § 9.4) Padome atzina *A.S.* šaubas par pamatotām un atzina par spēku zaudējušu Sokolku pagasta padomes 2006.gada 14.jūnija lēmumu Nr. 7. Ar lēmuma 2.punktu, Padome atteica *A.S.* piešķirt pastāvīgā lietošanā pieprasīto zemi, jo pieprasītā zeme nav brīva un tā piešķirta lietošanā citām personām.

[3.2] Sakarā ar to, ka Padome nevarēja izdot jaunu administratīvu aktu likumā noteiktajā termiņā, 2006.gada 16.augustā Padomes priekšsēdētāja izdeva rīkojumu par administratīvā akta izdošanas termiņa pagarināšanu līdz 2006.gada 17.septembrim

[3.3] Zemes izpirkšanas pieprasījumu iesniegšanas termiņš - 2006.gada 31.augusts nav saistošs Padomei, bet gan - Valsts zemes dienesta (turpmāk-VZD) attiecīgajai reģionālajai nodaļai. Tādējādi nav saprotams pieteicēja prasījums par zemes pieprasījuma iesniegšanu termiņā (līdz 2006.gada 31.augustam) atzīšanu šajā lietā.

[3.4] Attiecībā uz pieteicēja prasījumu atlīdzināt morālo un materiālo kaitējumu, kas viņam radies, pieteicējs nav pierādījis ne ar kādiem pierādīšanas līdzekļiem, kādā apmērā ir materiālie zaudējumi un kāda apmērā ir morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmērs.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā tiesai norādītajiem apstākļiem, kā arī precizēja prasījumu, lūdzot atlīdzināt morālo kaitējumu Ls 1000 par iestādes paviršību un normatīvo aktu pārkāpumiem, kas pieteicējā radīja pārliecību, ka tiek diskriminēts, jo nav Sokolku pagasta iedzīvotājs. Tā kā zeme tika piešķirta juridiskām personām, bet pieteicējs prioritāšu secībā bija augstāk, pieteicējs tika diskriminēts. Tāpat tika norādīts, ka pieteicēja zaudējumi kā negūtā peļņa ir vērtējami Ls 6000 apmērā, jo 54,4 ha tika piešķirti kooperatīvam „Sokolki" un *P.R.* – 14,2 ha, un zaudējumu aprēķinu veido ienesīgums par platību maksājumiem par 66,6 nepiešķirtajiem ha – 26,63 lati gadā par 4 nākamajiem gadiem. Tāpat pieteicēja pārstāvis norādīja, tā kā pieteicēja prasījums ir par labvēlīga administratīva akta izdošanu, tad līdz ar to ir skatāmi visi lēmumi šajā kontekstā kopš dienas, kad tika pieņemts pirmais lēmums, kurš tika pārsūdzēts tiesā. Saskaņā ar Satversmes tiesas spriedumu lietā Nr.2005-10-03 tad, kad iestādes lēmums ir pārsūdzēts tiesā, iestādei ir jāatturas no citu lēmumu pieņemšanas jautājumos, kuri nodoti izvērtēšanai tiesā. Šī iemesla dēļ nav apstrīdēts 2006.gada 24.augusta lēmums. Pieteicējs Padomes 2006.gada 24.augusta lēmumu ir saņēmis. Nav skaidrs, kāpēc Padome pēc *A.S.* paustajām šaubām par Lēmumu, jautājumu skatīja tik šaurā kontekstā, nevis par visiem 2006.gada 14.jūnijā pieņemtajiem lēmumiem, ar kuriem tika piešķirta zeme lietošanā. Pieteicējam pieder zeme un pieteicējs nodarbojas ar saimniecisko darbību, taču viņam nav zemnieku saimniecības, reģistrētu ganāmpulku un traktortehnikas.

[5] Tiesas sēdē atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāve pieteikumu atzina daļā par Lēmuma atzīšanu par prettiesisku, bet neatzina pārējā daļā un pamatojās uz Lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītajiem apstākļiem, papildus norādot, ka pagasta teritorijā nav brīvās zemes un ka pieteicējam netika piešķirta zeme nevis tāpēc, ka viņš nav Sokolku pagasta iedzīvotājs, bet gan tādēļ, ka, vērtējot piešķiršanas prioritātes, pieteicējs nebija pirmajā vietā. Nav pamatota pieteicēja norāde iesniegumā Padomei, ka bija brīvi 44 zemes gabali, jo faktiski bija brīvi tikai 32, jo daļa zemes bija piešķirta lietošanā 2004., 2005. un 2006.gadā līdz 14.jūnijam.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms daļēji.

[7] Tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[7.1] 2006.gada 2.jūnijā Padomē saņemts *A.S.* (lietas lapa 24) pieprasījums par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā jaunas zemnieku saimniecības izveidošanai, kurā norādīts, ka pieteicējs piesakās uz šādām brīvajām, valstij piekrītošajām zemēm Pagasta teritorijā ar kadastra numuriem */dzēsts kadastra numurs/*; */dzēsts kadastra numurs/*; */dzēsts kadastra numurs/*; */dzēsts kadastra numurs/*; */dzēsts kadastra numurs/*.

Pieteicējs lūdz pieņemt procesuālu lēmumu tikai attiecībā uz zemi, kas ir vai kļūs brīva un valstij piekrītoša no 2006.gada 1.jūnija līdz iesnieguma izskatīšanai pašvaldībā. Atbildi par tām šajā iesniegumā minētajām vienībām, kas nav un nebūs attiecīgi brīvas, valstij piekrītošas, pašvaldība var nesniegt. Lūgums atstāt iesniegumu bez virzības daļā par zemi, kas tiks ieskaitīta brīvajās valstij piekrītošajās zemēs tuvākajā laikā (līdz 2006.gada 31.augustam), līdz lēmuma pieņemšanai.

[7.2] 2006.gada 14.jūnijā tiek pieņemts Lēmums (lietas lapa 5).

[7.3] 2006.gada 21.jūnijā Padomē saņemti pieteicēja pieprasījuma precizējumi (lietas lapa 26), kuros norādīts, ka pieteicies uz visām valstij piekrītošajām zemēm, aptverot visas pagasta teritorijā esošās kadastra grupas un iespējamās gruntis. Pieteicējs pieteicās uz visām zemēm, ne tikai VZD mājas lapā publicētajām brīvajām zemēm, jo uz 2006.gada 1.jūniju VZD mājas lapa vēl nebija aktualizēta, kā arī informācija ne vienmēr ir precīza un saraksts neatspoguļo informāciju par zemes gabaliem, kuri ir ieskaitīti brīvajās valstij piekrītošajās zemēs pēdējās dienās vai arī atbrīvosies pēc iesnieguma iesniegšanas.

[7.4] Ar 2006.gada 11.jūlija iesniegumu Padomei par 2006.gada 14.jūnija protokola Nr.6 pieņemtā lēmuma 7.52.punkta spēkā esamību (lietas lapa 6) pieteicējs aicina Padomi pieņemt lēmumu par *A.S.* 2006.gada 1.jūnija iesniegumu atbilstoši administratīvajam procesam, kā arī norāda, ka saskaņā ar VZD informāciju, Pagasta teritorijā uz 2006.gada 1.jūniju bija 41 zemes gabals.

[7.5] Ar Padomes 2006.gada 16.augusta rīkojumu Nr.4 (lietas lapa 12) tiek pagarināts administratīvā akta izdošanas termiņš.

[7.6] Ar Padomes 2006.gada 24.augusta lēmumu (lietas lapa 13-16) atzīts par spēkā zaudējušu Padomes 2006.gada 14.jūnija lēmums Nr.7.25 (acīmredzot pārrakstīšanās kļūda un domāts ir lēmums Nr.7.52) un pieteicējam atteikts piešķirt pastāvīgā lietošanā pieprasīto zemi, jo pieprasītā zeme nav brīva un tā piešķirta lietošanā citām personām. Lēmums nodots pastā nosūtīšanai pieteicējam 2006.gada 1.septembrī ierakstītā pasta sūtījumā (lietas lapa 27-28).

[7.7] 2006.gada 15.maija iesniegumā kooperatīvā sabiedrība „Sokolki 2" lūdz piešķirt lietošanā 54,4 ha, no kuriem 20 ēku uzturēšanai un 34,4 ha purvu, kas atrodas blakus k/s „Sokolki 2" lietošanā piešķirtajai zemei (lietas lapa 14).

[7.8] 2006.gada 31.maija iesniegumā *P.R.* lūdz piešķirt lietošanā zemi, kas robežojas ar *P.R.* īpašumu „*/dzēsts nosaukums/*" piemājas saimniecības paplašināšanai (lietas lapa 130).

[7.9] Ar Padomes 2006.gada 14.jūnija lēmumu Nr.6 7.§ 7.14punktu 54,4 ha piešķirti lietošanā kooperatīvajai sabiedrībai „Sokolki 2" (lietas lapa 43-44).

[7.10] Ar Padomes 2006.gada 14.jūnija lēmumu Nr.6 7.§ 7.42punktu 14,2 ha piešķirti lietošanā *P.R.* (lietas lapa 51).

[8] Kā to savā praksē vairākkārt ir norādījis Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, pieteikums par personai nelabvēlīga lēmuma - atteikumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu - atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu veido vienu kopīgu prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Savukārt prasījums par nelabvēlīga administratīvā akta atcelšanu nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets, jo nelabvēlīga administratīvā akta atcelšana pati par sevi nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt. Tādu labumu var dot tikai labvēlīga akta izdošana. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais atteikums automātiski zaudē spēku. Tādējādi nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt pieteicēja prasījumu, ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, proti, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu *(sk. Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-14 17.punktu un 2006.gada 2.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-415 17.punktu.* Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā par prasījuma priekšmetu

ir atzīstams prasījums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, t.i., par pienākuma uzlikšanu Padomei pieņemt lēmumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā pieteicējam, bet kā atsevišķs prasījums nav izskatāma Lēmuma atzīšana par prettiesisku.

[8] Lēmums, ar kuru nolemts nepiešķirt pieteicējam pastāvīgā lietošanā zemi, ir pieteicējam nelabvēlīgs administratīvs akts. APL 74.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka administratīvais akts nav spēkā, ja rakstveidā izdotajā adresātam nelabvēlīgajā administratīvajā aktā nav piemēroto tiesību normu uzskaitījuma. Tiesa, izvērtējot Lēmuma saturu, konstatē, ka ar Lēmumu ir atteikts piešķirt zemi, jo visi zemes gabali jau ir piešķirti lietošanā citām personām un tiek aktualizēti, taču nav norādītas piemērotās tiesību normas, pamatojoties uz kurām ir pieņemts šāds lēmums. Kā redzams no lietas materiāliem, ar Padomes 2006.gada 24.augusta lēmumu (lietas lapa 13-16) atzīts par spēkā zaudējušu Padomes 2006.gada 14.jūnija lēmums Nr.7.25 (acīmredzot pārrakstīšanās kļūda un domāts ir lēmums Nr.7.52) un pieteicējam atteikts piešķirt pastāvīgā lietošanā pieprasīto zemi, jo pieprasītā zeme nav brīva un tā piešķirta lietošanā citām personām. Tātad Padome pati ir atzinusi par spēku zaudējušu savu 2006.gada 14.jūnija Lēmumu, un Lēmums ir zaudējis spēku. Līdz ar to tiesa nevar lemt par tā atcelšanu, bet vērtēt tā tiesiskumu.

Ņemot vērā iepriekš konstatēto, Lēmums ir atzīstams par prettiesisku, jo šajā rakstveidā izdotajā adresātam nelabvēlīgajā administratīvajā aktā nav piemēroto tiesību normu uzskaitījuma. Līdz ar to tiesai ir jāvērtē, vai pastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga lēmuma pieņemšanai par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā.

[9] Likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunkts noteic, ka pagastu un pilsētu zemes komisijas attiecībā uz lauku zemi (turpmāk - pagasta zemes komisija) mēneša laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas pieņem lēmumus par iesniegumiem, kas iesniegti līdz 1997.gada 9.septembrim par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā. Pieprasījumi attiecībā uz zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā, kuri iesniegti pēc šā termiņa, tiek izskatīti tikai šādos gadījumos: 1) fizisko personu pieprasījumi: b) ja tiek pieprasīta brīvā, valstij piekrītošā zeme. Savukārt šī panta otrā daļa noteic, ka zemes pieprasījumi iesniedzami līdz 2006.gada 1.jūnijam pagasta, pilsētas ar lauku teritoriju, novada (turpmāk - pagasta) pašvaldībai, kas pieņem lēmumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā. Lēmumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā iesniedz Valsts zemes dienesta attiecīgajai reģionālajai nodaļai. Zemes piešķiršanas noformēšanai nepieciešamo dokumentāciju sagatavo Valsts zemes dienesta attiecīgā nodaļa. Pagasta pārskata plāns, kurā iezīmēti brīvie zemes gabali, ir brīvi pieejams jebkuram zemes pieprasītājam; zemes pieprasītāju saraksts izliekams redzamā vietā pašvaldības telpās. Pieprasījumi izskatāmi ne agrāk kā pēc mēneša no brīža, kad attiecībā uz konkrēto zemes gabalu saņemts pirmais pieprasījums. Lēmumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā attiecīgā pašvaldība pieņem līdz 2007.gada 1.septembrim un viena mēneša laikā pēc lēmuma pieņemšanas iesniedz to Valsts zemes dienesta reģionālajai nodaļai. Pašvaldība nekavējoties informē Valsts zemes dienesta reģionālo nodaļu par visām tiesvedībām, kas ir ierosinātas par vietējās pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā vai zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām.

Tātad likumdevējs ir skaidri noteicis, ka pašvaldība var lemt tikai par brīvās, valstij piekrītošās zemes piešķiršanu lietošanā.

Gan Padomes 2006.gada 24.augusta lēmumā (lietas lapa 13-16) ir norādīts, gan tiesas sēdē Padomes pārstāve apstiprināja, ka Sokolku pagasta teritorijā uz šo brīdi vairs nav brīvās, valstij piekrītošās zemes. Tādējādi tiesa atzīst, ka tiesa nevar uzlikt par pienākumu Sokolku pagasta padomei piešķirt zemi pastāvīgā lietošanā *A.S.*, jo nav zemes, kuru varētu piešķirt. Līdz ar to, tiesa noraida pieteicēja pieteikumu par pienākuma uzlikšanu pašvaldībai piešķirt *A.S.* brīvo, valstij piekrītošo zemi.

[10] Pieteicēja pārstāvis tiesas sēdē, atsaucoties uz Satversmes tiesas spriedumu lietā Nr.2005-10-03, norādīja, ka tad, kad iestādes lēmums ir pārsūdzēts tiesā, iestādei ir jāatturas no citu lēmumu pieņemšanas jautājumos, kuri nodoti izvērtēšanai tiesā. Šī iemesla dēļ nav apstrīdēts 2006.gada 24.augusta lēmums, kuru pieteicējs ir saņēmis.

Satversmes tiesa 2005. gada 14. decembrī lietā Nr. 2005–10–03 11.punktā atzina, ja tiesā tiek izskatīts kāds strīds, tad citas institūcijas lēmumus par strīda priekšmetu var pieņemt tikai pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka konkrētajā lietā nav konstatējams šī principa pārkāpums, jo Padome 2006.gada 24.augusta lēmumu nodeva pastā nosūtīšanai 1.septembrī (lietas lapa 27-28), bet pieteicējs pieteikumu nodeva nosūtīšanai pasta iestādē 2006.gada 31.augustā (lietas lapa 7). No lietas materiāliem neizriet un to tiesas sēdē nenorādīja pieteicējs un pieteicēja pārstāvis, ka Padome būtu tikusi informēta par tiesā iesniegto pieteikumu. Turklāt, kā redzams no lietas materiāliem, pieteicējs 2006.gada 11.jūlija iesniegumā Padomei (lietas lapa 6) izteica šaubas par Lēmuma spēkā esamību un lūdza Padomi pieņemt Lēmumu par pieteicēja 2006.gada 1.jūnija iesniegumu atbilstoši Administratīvā procesa likumam.

[11] Pieteicēja pārstāvis tiesas sēdē norādīja, tā kā prasījums ir par labvēlīga administratīva akta izdošanu, tad līdz ar to ir skatāmi visi lēmumi šajā kontekstā kopš dienas, kad tika pieņemts pirmais lēmums, kurš tika pārsūdzēts tiesā. Nav skaidrs, kāpēc Padome pēc *A.S.* paustajām šaubām par Lēmumu jautājumu skatīja tik šaurā kontekstā, nevis par visiem 2006.gada 14.jūnijā pieņemtajiem lēmumiem, ar kuriem tika piešķirta zeme lietošanā.

Kā izriet no lietas materiāliem (lietas lapa 40-57), Padome 2006.gada 14.jūnija sēdē par katru zemes pieprasījumu pieņēma atsevišķu lēmumu. Pieteicējs gan 2006.gada 11.jūlija iesniegumā Padomei izsaka šaubas tikai un vienīgi par attiecībā uz *A.S.* pieņemto Lēmumu, neapstrīdot citu lēmumu tiesiskumu, ar kuriem zeme tika piešķirta lietošanā citām personām. Arī pieteikumā tiesai pieteicējs nav lūdzis atcelt vai atzīt par prettiesiskiem pārējos Padomes 2006.gada 14.jūnijā pieņemtos lēmumus un nav motivējis savas subjektīvās tiesības pārsūdzēt šos lēmumus. Tādējādi, ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa noraida kā nepamatotu šo pieteicēja pārstāvja iebildumu.

[12] Latvijas Republikas Satversmes 92.pants citastarp noteic, ka nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Savukārt saskaņā ar APL 92.pantu ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņiem nodarīts ar iestādes faktisko rīcību. Līdz ar to lietā ir izvērtējams, vai pastāv tiesību aktos noteiktie priekšnoteikumi morālā kaitējuma un materiālo zaudējumu atlīdzināšanai.

[13] Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk – Atlīdzināšanas likums) 7.panta pirmā daļa noteic, ka mantiskais zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtējams pametums, kas cietušajam radies ar iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ, bet otrā daļa noteic, ka, aprēķinot mantisko zaudējumu, ņem vērā arī neiegūto peļņu, ja cietušais spēj pierādīt, ka notikumu parastās attīstības gaitā peļņa tiktu gūta. Atlīdzināšanas likuma 11.panta pirmā daļa noteic, ka mantiskā zaudējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats un apmērs tiek pierādīts ar Administratīvā procesa likumā noteiktajiem pierādīšanas līdzekļiem.

Likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta otrā daļa citastarp noteic, ka, ja attiecībā uz konkrēto zemes gabalu saņemti vairāki pieprasījumi, tie apmierināmi šādā secībā:

1) ēku un būvju īpašnieku pieprasījumi attiecībā uz platību, kas nepieciešama šo ēku un būvju uzturēšanai;

2) bijušo zemes īpašnieku vai viņu mantinieku pieprasījumi, ja viņi pieprasa līdzvērtīgu zemi tai zemei, uz kuru viņiem likumā paredzēto ierobežojumu dēļ netiek atjaunotas īpašuma tiesības;

3) to zemes gabalu īpašnieku (lietotāju) pieprasījumi, kuru zeme robežojas ar pieprasāmo zemes gabalu;

4) pieprasījumi attiecīgās pašvaldības teritorijā esošo zemnieku vai piemājas saimniecību paplašināšanai;

5) pieprasījumi jaunu zemnieku vai piemājas saimniecību izveidošanai, ja uz pieprasāmā zemes gabala atrodas zemes pieprasītāja dzīvojamā māja un ražošanas ēkas vai uzsākta to celtniecība;

6) pieprasījumi jaunu zemnieku vai piemājas saimniecību izveidošanai, ja uz pieprasāmā zemes gabala nav zemes pieprasītāja īpašumā esošas dzīvojamās mājas, priekšroku dodot tām personām, kuru iemaksātās iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas tiek ieskaitītas attiecīgās pašvaldības budžetā;

7) pieprasījumi individuālo dzīvojamo māju celtniecībai;

8) juridisko personu pieprasījumi šā panta pirmās daļas 2.punkta "a" apakšpunktā minētajām vajadzībām;

9) pieprasījumi citām vajadzībām.

Zaudējumus kā negūto peļņu pieteicējs novērtē Ls 6000 apmērā, jo 54,4 ha tika piešķirti kooperatīvam „Sokolki" un 14,2 ha - *P.R.*, un zaudējumu aprēķinu veido ienesīgums par platību maksājumiem par 66,6 nepiešķirtajiem ha – 26,63 lati gadā par 4 nākamajiem gadiem. Tāpat pieteikumā norādīts, ka iestāde ir liegusi izmantot ar likumu piešķirtās tiesības - iegūt zemes lietošanas tiesības ar tiesībām piešķirto zemi izpirkt.

Kā redzams no lietas materiāliem, 2006.gada 31.maija iesniegumā *P.R.* lūdz piešķirt lietošanā zemi, kas robežojas ar *P.R.* īpašumu „*/dzēsts nosaukums/*" piemājas saimniecības paplašināšanai (lietas lapa 130), un ar Padomes 2006.gada 14.jūnija lēmumu Nr.6 7.§ 7.42 punktu 14,2 ha piešķirti lietošanā *P.R.* (lietas lapa 51). Kā redzams no likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta otrās daļas, pieprasījumi attiecīgās pašvaldības teritorijā esošo piemājas saimniecību paplašināšanai atrodas prioritātes secībā augstākā pozīcijā, nekā pieteicēja norādītais mērķis – jaunas zemnieku saimniecības izveidošana.

2006.gada 15.maija iesniegumā kooperatīvā sabiedrība „Sokolki 2" lūdz piešķirt lietošanā 54,4 ha, no kuriem 20 ha ēku uzturēšanai un 34,4 ha purvu, kas atrodas blakus k/s „Sokolki 2" lietošanā piešķirtajai zemei (lietas lapa 14). Ar Padomes 2006.gada 14.jūnija lēmumu Nr.6 7.§ 7.14punktu 54,4 ha piešķirti lietošanā kooperatīvajai sabiedrībai „Sokolki 2" (lietas lapa 43-44). Kā redzams no likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta otrās daļas, ēku un būvju īpašnieku pieprasījumi attiecībā uz platību, kas nepieciešama šo ēku un būvju uzturēšanai, un to zemes gabalu īpašnieku (lietotāju) pieprasījumi, kuru zeme robežojas ar pieprasāmo zemes gabalu, atrodas prioritātes secībā augstākā pozīcijā, nekā pieteicēja norādītais mērķis – jaunas zemnieku saimniecības izveidošana.

Līdz ar to tiesas ieskatā, novērtējot pieteicēja norādītos argumentus par zaudējumu rašanās pamatu, ir atzīstams, ka nav pierādīts fakts, ka pieteicējam ir nodarīti zaudējumi, nepiešķirot 64,6 ha zemes lietošanā, jo gan *P.R.*, gan kooperatīvās sabiedrības „Sokolki 2" pieprasījumi saskaņā ar likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta otro daļu ir atzīstami par prioritārākiem, nekā *A.S.* pieprasījums. Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa noraida kā nepamatotu pieteicēja prasījumu par mantisko zaudējumu Ls 6000 atlīdzināšanu un pārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi morālā kaitējuma atlīdzināšanai.

[14] Atlīdzināšanas likuma 9.pants paredz, ka morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums.

Tātad morālais kaitējums ir naudas izteiksmē nosakāmas subjektīvās ciešanas, kuru iemesls ir prettiesisks cietušā tiesību vai interešu aizskārums (Gredzena I. Valsts atbildība un tās veidi. Zaudējumu atlīdzība administratīvajā procesā. Rīga: „Nordik", 2004, 43.lpp.).

Pieteicējs lūdz atlīdzināt morālo kaitējumu Ls 1000 apmērā, pamatojot to tādējādi, ka morālo kaitējumu ir nodarījusi iestādes paviršība un normatīvo aktu pārkāpumi, kas pieteicējā radīja pārliecību, ka tiek diskriminēts, jo nav Sokolku pagasta iedzīvotājs. Tā kā zeme tika piešķirta juridiskām personām, bet pieteicējs prioritāšu secībā bija augstāk, pieteicējs tika diskriminēts.

Tiesa, izvērtējot pieteicēja motivāciju attiecībā uz morālā kaitējuma esamību, atzīst, ka lietas materiāli nepierāda to, ka pieteicējam zeme lietošanā netika piešķirta tā iemesla dēļ, ka nav Sokolku pagasta iedzīvotājs, bet gan tā iemesla dēļ, ka citi zemes pieprasījumi prioritāšu secībā atradās augstāk nekā pieteicēja pieprasījums. Līdz ar to tiesas ieskatā nav konstatējams diskriminācijas fakts. Tāpat tiesa konstatē, ka pieteicējs nav norādījis, vai un kā Padomes Lēmums ir radījis pieteicējam ciešanas. Līdz ar to tiesas ieskatā nav pierādīts morālā kaitējuma atlīdzināšanas pamats Atlīdzināšanas likuma izpratnē.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 253.panta ceturto daļu un 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

apmierināt *A.S.* pieteikumu daļā par Sokolku pagasta padomes 2006.gada 14.jūnija lēmuma (protokola izraksts Nr.6, 7.52.punkts) atzīšanu par prettiesisku.

Atzīt par prettiesisku Sokolku pagasta padomes 2006.gada 14.jūnija lēmumu (protokola izraksts Nr.6, 7.52.punkts).

Noraidīt *A.S.* pieteikumu daļā par pienākuma uzlikšanu piešķirt brīvo, valstij piekrītošo zemi un morālā kaitējuma Ls 1000 un materiālo zaudējumu Ls 6000 atlīdzināšanu.

Uzlikt par pienākumu atbildētājam – Sokolku pagasta pašvaldībai – atlīdzināt *A.S.* viņa samaksāto valsts nodevu Ls 10 apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese (paraksts) D.Ābele

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvā rajona tiesa
Tiesnese_____D.Ābele
Rīgā, 2008.gada 4.aprīlī